

NOTĂ DE FUNDAMENTARE

la proiectul Hotărârii Guvernului cu privire la modificarea Hotărârii Guvernului nr.1427/2007 pentru aprobarea Regulamentului privind modul de procurare și aplicare a timbrelor de acciz/timbrelor de consum pe produsele din tutun, cartușele și rezervele pentru țigarele electronice inclusiv țigarele electronice de unică folosință, preparatele destinate utilizării în cartușele și rezervele pentru țigarele electronice de la poziția tarifară 2404, produsele din tutun și înlocuitorii din tutun (amestecuri fără tutun pe baza frunzei de ceai) de la pozițiile tarifare 240399900 și 2404

1. Denumirea sau numele autorului și, după caz, a/al participanților la elaborarea proiectului actului normativ
Prezentul proiect de hotărâre este elaborat de către Ministerul Finanțelor.
2. Condițiile ce au impus elaborarea proiectului de act normativ și finalitățile urmărite
2.1. Temeiul legal sau, după caz sursa proiectului actului normativ
Proiectul de hotărâre este elaborat în temeiul prevederilor Codului fiscal nr.1163/1997, în special Titlul IV „Accize”, precum și în vederea aplicării unitare a cadrului normativ privind procurarea, aplicarea și evidența timbrelor de acciz și a timbrelor de consum pentru produsele accizabile. Necesitatea modificării Hotărârii Guvernului nr.1427/2007 rezultă din practica de aplicare a regulamentului, din evoluția pieței produselor din tutun și a produselor conexe, precum și din necesitatea asigurării unui control fiscal eficient și a prevenirii riscurilor de neconformare.
2.2. Descrierea situației actuale și a problemelor care impun intervenția, inclusiv a cadrului normativ aplicabil și a deficiențelor/lacunelor normative
Regulamentul aprobat prin Hotărârea Guvernului nr.1427/2007 nu conține, în forma sa actuală, prevederi clare și exhaustive privind procedura de distrugere voluntară a produselor marcate, inclusiv în situațiile în care distrugerea are loc în afara Republicii Moldova. Lipsa unor reglementări explicite în acest domeniu generează interpretări neuniforme, riscuri fiscale sporite și dificultăți în exercitarea controlului de către autoritățile competente, precum și un grad ridicat de incertitudine juridică pentru entitățile economice. Totodată, cadrul normativ existent nu reflectă pe deplin realitățile operaționale actuale, inclusiv utilizarea tehnologiilor moderne de producție de mare viteză și externalizarea anumitor etape ale procesului de fabricare. Potrivit art.123 din Codul fiscal, marcarea cu timbre de acciz este obligatorie pentru anumite categorii de produse accizabile, inclusiv produsele din tutun și producția alcoolică, marcarea fiind efectuată în procesul de fabricare a acestora. În același timp, Regulamentul aprobat prin Hotărârea Guvernului nr.1481/2006, precum și Regulamentul aprobat prin Hotărârea Guvernului nr.1427/2007, reglementează exclusiv procedura de restituire a timbrelor de acciz/timbrelor de consum neutilizate sau deteriorate, fără a aborda situațiile în care timbrele devin nerecuperabile din alte motive obiective. În practică, în procesul de fabricare și marcarea a produselor, în special în cazul utilizării tehnologiilor de mare viteză, este inevitabilă pierderea sau deteriorarea unor cantități nesemnificative de timbre de acciz, care nu mai pot fi recuperate sau restituite. Aceste pierderi sunt inerente procesului tehnologic, având în vedere volumele foarte mari de timbre aplicate anual, care pot ajunge la sute de milioane de unități. De asemenea, timbrele de acciz nu mai pot fi restituite în situațiile în care acestea au fost deja aplicate pe produse care, ulterior, se dovedesc a fi neconforme sau defecte ori pentru care producătorul decide să nu le mai importe sau plaseze pe piață. În asemenea cazuri, timbrele sunt considerate utilizate, deși produsele nu sunt comercializate, iar cadrul normativ actual nu oferă soluții clare pentru gestionarea acestor situații. În lipsa unor reglementări explicite, entitățile economice se confruntă cu dificultăți semnificative în procesul de casare și distrugere a produselor, fiind obligați, în practică, să dezlipească manual timbrele de pe fiecare produs pentru a le restitui. Această abordare implică costuri disproporționate de timp și resurse umane, fără a genera valoare adăugată și fără a contribui la obiectivele de control fiscal.
3. Obiectivele urmărite și soluțiile propuse
3.1. Principalele prevederi ale proiectului și evidențierea elementelor noi

Proiectul prevede următoarele elemente noi esențiale: • instituirea unei proceduri clare de distrugere voluntară a produselor marcate, inclusiv obligația de notificare prealabilă a autorităților competente; • reglementarea explicită a distrugerii produselor în unități de producție situate în afara Republicii Moldova, cu participarea reprezentanților autorităților naționale și cu suportarea cheltuielilor aferente de către entitatea economică. Intrarea în vigoare a hotărârii la data publicării în Monitorul Oficial este necesară pentru a clarifica fără întârziere cadrul procedural aplicabil distrugerii produselor marcate, în contextul unor situații practice care, în prezent, nu sunt reglementate suficient. Aplicarea imediată a noilor prevederi va contribui la asigurarea unui regim coerent și previzibil pentru operatorii economici, precum și la exercitarea eficientă a atribuțiilor de control de către autoritățile competente.
3.2. Opțiunile alternative analizate și motivele pentru care acestea nu au fost luate în considerare
Au fost analizate următoarele opțiuni alternative: • menținerea cadrului normativ actual, fără intervenții legislative; • reglementarea parțială a aspectelor identificate prin instrucțiuni administrative interne. Aceste opțiuni nu au fost luate în considerare întrucât nu asigură un cadru juridic suficient de clar și previzibil și nu elimină riscurile de interpretare și aplicare neuniformă. Modificarea Regulamentului prin modificarea hotărârii Guvernului a fost considerată soluția optimă.
4. Analiza impactului reglementare
4.1. Impactul asupra sectorului public
Proiectul nu generează cheltuieli suplimentare din bugetul de stat, nu afectează echilibrul bugetar și nu impune ajustări ale cadrului instituțional din sectorul public.
4.2. Impactul financiar și argumentarea costurilor estimative
Implementarea prezentului proiectului de act normativ nu necesită cheltuieli financiare suplimentare din bugetul de stat.
4.3 Impactul asupra sectorului privat
Proiectul are un impact moderat și proporțional asupra sectorului privat. Entitățile economice care produc, importă sau dețin produse supuse marcării cu timbre de acciz/timbre de consum beneficiază de claritate normativă și predictibilitate, eliminând incertitudinile existente privind restituirea timbrelor în astfel de cazuri. Pe termen mediu și lung, proiectul contribuie la creșterea transparenței și la îmbunătățirea conformării voluntare. Prevederile proiectului pot genera costuri suplimentare pentru agenții economici în cazul distrugerii voluntare a produselor marcate în unități de producție situate în afara Republicii Moldova. Aceste costuri sunt legate de asigurarea participării reprezentanților autorităților competente, inclusiv cheltuieli de deplasare, cazare și alte cheltuieli aferente. Impactul financiar este punctual și apare doar în situații excepționale, determinate de decizia agentului economic de a distruge produsele respective.
4.4. Impactul social
Proiectul de hotărâre nu are impact social direct asupra populației. Indirect, prin consolidarea disciplinei fiscale și prevenirea utilizării necorespunzătoare a produselor supuse accizării, proiectul poate contribui la protejarea sănătății populației.
4.4.1. Impact asupra datelor cu caracter personal
Nu este aplicabil.
4.4.2. Impactul asupra echității și egalității de gen
Nu este aplicabil.
4.5. Impactul asupra mediului
Nu este aplicabil.
4.6. Alte impacturi și informații relevante
Nu este aplicabil.
5. Compatibilitatea proiectului actului normativ cu legislația UE
5.1. Măsurile normative necesare pentru transpunerea actelor juridice ale UE în legislația națională
Prezentul proiect de hotărâre nu vizează transpunerea directă a unui act juridic al Uniunii Europene și nu introduce norme de preluare explicită a legislației europene în domeniul accizelor sau al marcării produselor. Cu toate acestea, modificările propuse sunt elaborate în spiritul alinierii progresive a cadrului

normativ național la principiile și bunele practici ale Uniunii Europene în materie de administrare fiscală, trasabilitate a produselor accizabile și de prevenire a riscurilor de neconformare.

Proiectul contribuie indirect la realizarea obiectivelor asumate de Republica Moldova în contextul procesului de apropiere de Uniunea Europeană, în special în ceea ce privește consolidarea mecanismelor de control asupra produselor accizabile și asigurarea unui cadru normativ clar, previzibil și proporțional pentru agenții economici.

Soluțiile propuse prin prezentul proiect de hotărâre se aliniază practicilor aplicate în statele membre ale Uniunii Europene în ceea ce privește administrarea timbrelor de acciz, acceptarea pierderilor tehnologice inevitabile și gestionarea distrugerii produselor accizabile marcate.

Totodată, în statele membre UE este permisă distrugerea produselor deja marcate, dar neconforme, defecte sau retrase de pe piață, fără obligația recuperării fizice a timbrelor aplicate. Distrugerea se efectuează, de regulă, sub supravegherea autorităților competente sau în baza unor proceduri de notificare și documentare (proces-verbal, dovezi fotografice și video, audit ex-post), accentul fiind pus pe trasabilitate și control fiscal ulterior, și nu pe măsuri administrative disproporționate.

Implementarea acestor măsuri contribuie la creșterea predictibilității, la reducerea poverii administrative inutile și la apropierea cadrului normativ național de standardele europene în domeniul accizelor.

5.2. Măsuri normative care urmăresc crearea cadrului juridic intern necesar pentru implementarea legislației UE

Proiectul de hotărâre creează premisele necesare pentru implementarea eficientă, la nivel național, a cerințelor și standardelor europene aplicabile în domeniul accizelor și al controlului produselor supuse marcării obligatorii, inclusiv în perspectiva alinierii ulterioare la sistemele europene de trasabilitate și control al lanțului de aprovizionare.

Totodată, reglementarea expresă a situațiilor în care distrugerea produselor are loc în afara Republicii Moldova și instituirea unor obligații clare de notificare, supraveghere și documentare contribuie la creșterea nivelului de transparență, responsabilitate și trasabilitate, elemente esențiale pentru implementarea viitoare a legislației europene în domeniul produselor accizabile și al combaterii comerțului ilicit.

6. Avizarea și consultarea publică a proiectului actului normativ

În scopul respectării prevederilor Legii nr.239/2008 privind transparența în procesul decizional, anunțul privind inițierea procesului de elaborare a proiectului de hotărâre a fost plasat pe site-ul Ministerului Finanțelor la compartimentul transparența decizională, și poate fi accesat pe link-ul: <https://www.mf.gov.md/ro/content/anun%C8%9B-privind-ini%C8%9Bierea-elabor%C4%83rii-proiectului-748>.

7. Concluziile expertizelor

Proiectul va fi supus expertizei anticorupție și expertizei juridice, în conformitate cu art.36 și art.37 din Legea nr.100/2017 cu privire la actele normative.

8. Modul de încorporare a actului în cadrul normativ existent

În scopul implementării prevederilor proiectului respectiv, nu urmează a fi abrogate, modificate sau adoptate alte acte normative.

9. Măsurile necesare pentru implementarea prevederilor proiectului actului normativ

Aprobarea proiectului de hotărâre nu implică realizarea măsurilor suplimentare de implementare.

Ministrul Finanțelor

Andrian GAVRILIȚĂ